

Dönem : 22

Yasama Yılı : 1

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 221)

Yargıtay Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/627)

T.C.

Başbakanlık

24.6.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-102/2836

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınza arzı Bakanlar Kurulunca 17.6.2003 tarihinde kararlaştırılan “Yargıtay Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

4.2.1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 31 inci maddesinde Birinci Başkan, birinci başkanvekilleri ve daire başkanlarının seçimi düzenlenmiştir. Uygulamada, madde hükümlerinin seçimlerin uzamasına neden olduğu, yapılan çok sayıda seçim turlarına rağmen sonuç alınamadığı, bu durumun Yargıtay’da sürekli bir seçim atmosferi yarattığı ve işlerin aksamasına sebebiyet verdiği gözlenmiştir.

Yargıtay hukuk ve ceza dairelerinin oy kullanma işlemleri nedeniyle murafaa ve müzakerelerinin büyük ölçüde aksamaya uğradığı, bu durumun işlerinde gecikmelere yol açtığı, dolayısıyla yargı hizmetinin geciktiği bilinmektedir.

Tasarıyla, Yargıtay Büyük Genel Kurulunun 25.3.1994 günlü toplantısında alınan İlke Kararı doğrultusunda öngörülen düzenleme ile, anılan olumsuzlukların giderilmesi ve yargıya asli faaliyetlerinde zaman kazandırılması, gerek kurum içinde ve gerekse kamuoyunda rahatsızlığa son verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - 4.2.1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 31 inci maddesi Birinci Başkan, birinci başkanvekilleri ile daire başkanlarının seçimine ilişkin hükümleri belirlemektedir. Maddenin birinci fıkrasında seçimde salt çoğunluğun gerekli olduğu ve oylamanın gizli yapılacağı belirtilmekte, ikinci fıkrasında ise ilk üç oylamada sonuç alınamaması durumunda nasıl işlem yapılacağı ve müteakip fıkralarda da seçime devamın usulleri ile adayların nitelikleri yer almaktadır.

Maddeyle, Yargıtay Büyük Genel Kurulunun 25.3.1994 günlü toplantısında alınan İlke Kararı doğrultusunda öngörülen değişiklikle beşinci oylamada da sonuç alınamaması durumunda, Birinci Başkanlıkça belirlenecek süre içerisinde mevcut adaylara ek olarak yeniden adaylık başvurusu imkânı getirilmiş ve bu şekilde yapılacak seçimlerde sonuç alınmadığı hallerde, yeni adaylık başvurularının devamı sağlanmıştır.

Bu değişiklikle, Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından yapılan Birinci Başkan, birinci başkanvekilleri ile daire başkanları seçimlerinin uzamasının önlenmesi ve dairelerin çalışma düzeninin aksamaması amaçlanmıştır.

Madde 2. - Yürürlük maddesidir.

Madde 3. - Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

11.7.2003

Esas No. : 1/627

Karar No. : 30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 26.6.2003 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen ve Komisyonumuzun 3.7.2003 tarihli 24 üncü toplantısında görüşülerek maddelerine geçilmesi kabul edilen ancak, maddelerinin ayrıntılı bir biçimde incelenerek gerekli değişiklik ve düzenlemelerin yapılması amacıyla üç kişilik bir alt komisyona havale edilen "Yargıtay Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 10.7.2003 tarihli 25 inci toplantısında Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ile Adalet Bakanlığı ve Yargıtay Başkanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla alt komisyonca hazırlanan rapor ve metin esas alınmak suretiyle incelenip görüşülmüş, yapılan değişiklik ve düzenlemeler aşağıda açıklanmıştır.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen Yargıtay Kanununun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesindeki "dördüncü oylama" yerine "seçim" sözcüğü, ikinci cümlesinden sonra "Dördüncü ve beşinci oylamalarda da salt çoğunluk sağlanamazsa seçim, yeniden adaylık başvurusunda bulunanlarla tekrarlanır." cümlesi eklenmiş, ikinci fıkrasının son cümlesi ayrı bir fıkra olarak düzenlenmiştir. Yapılan bu düzenleme karşısında, maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarına gerek kalmadığından bu fıkralar metinden çıkarılmıştır.

Yapılan düzenlemelerin halen Yargıtay'da devam eden seçimlere de uygulanması amacıyla Tasarıya bir geçici madde eklenmiştir.

Tasarının yürürlüğe ilişkin 2 ve yürütmeye ilişkin 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Halil Özyolcu</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Ağrı	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
Hasan Kara	<i>Mehmet Ziya Yergök</i>	<i>Feridun Fikret Baloğlu</i>
Kilis	Adana	Antalya
(Toplantıya katılmadı)		
Üye	Üye	Üye
Orhan Yıldız	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>Feridun Ayvazoğlu</i>
Artvin	Aydın	Çorum
(Toplantıya katılmadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Muzaffer Külücü</i>	<i>Mahmut Durdu</i>	<i>Esat Canan</i>
Çorum	Gaziantep	Hakkâri

Üye Recep Özel Isparta (Toplantıya katılmadı)	Üye Ahmet Gürüz Ketenci İstanbul (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Mehmet Yılmazcan</i> Kahramanmaraş
Üye Hakkı Köylü Kastamonu (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Harun Tüfekçi</i> Konya	Üye Kerim Özkul Konya (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya	Üye <i>İsmail Bilen</i> Manisa	Üye <i>Orhan Eraslan</i> Niğde
Üye Ömer Kulaksız Sivas (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Mehmet Nuri Saygun</i> Tekirdağ	Üye <i>Bekir Bozdağ</i> Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

YARGITAY KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 4.2.1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 31. - Yargıtay Büyük Genel Kurulu; Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ile daire başkanlarını kendi üyeleri arasından, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçer.

İlk üç oylamada sonuç alınmazsa, dördüncü oylama, üçüncü oylamada en çok oy alan iki aday arasında yapılır. Dördüncü oylamaya katılacak olan adayların aldığı oya eşit sayıda oy alanlar da seçime katılırlar. Bu seçimlerde üye tamsayısının en az üçte ikisinin hazır bulunması şarttır.

Kalan adaylarla yapılacak beşinci oylamada da sonuç alınmazsa, Birinci Başkanlıkça belirlenecek süre içerisinde mevcut adaylara ek olarak yeniden adaylık başvurusunda bulunulabilir.

Bu halde yapılacak oylamalarda da sonuç alınmazsa, ikinci ve üçüncü fıkraya hükümleri aynen uygulanır.

Birinci başkanvekilliklerine seçileceklerden birinin hukuk ve diğerinin ceza daireleri başkan veya üyelerinden olması zorunludur.

Daire başkanlık seçimi, her boş daire başkanlığı için ayrı ayrı yapılır.

Birinci Başkan, birinci başkanvekili veya daire başkanı seçilmek isteyenler seçim gününden önce yazı ile Birinci Başkanlığa başvurabilecekleri gibi, ilk seçim gününde oylama başlamadan önce sözlü olarak adaylıklarını koyabilirler.

Birinci Başkanlıkça oylama başlamadan adayların ad ve soyadları üyelere duyurulur.

Seçimler, Birinci Başkanlıkça belli edilen gün ve saatte yapılır. Çalışma saati sonuna kadar seçime devam olunur. Seçim bir günde

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

YARGITAY KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 4.2.1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 31. - Yargıtay Büyük Genel Kurulu; Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ile daire başkanlarını kendi üyeleri arasından, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçer.

İlk üç oylamada sonuç alınmazsa, seçim, üçüncü oylamada en çok oy alan iki aday arasında yapılır. Dördüncü oylamaya katılacak olan adayların aldığı oya eşit sayıda oy alanlar da seçime katılırlar. Dördüncü ve beşinci oylamalarda da salt çoğunluk sağlanamazsa seçim yeniden adaylık başvurusunda bulunanlara tekrarlanır.

Bu seçimlerde üye tam sayısının en az üçte ikisinin hazır bulunması şarttır.

Birinci başkanvekilliklerine seçileceklerden birinin hukuk ve diğerinin ceza daireleri başkanı veya üyelerinden olması zorunludur.

Daire başkanlık seçimi, her boş daire başkanlığı için ayrı ayrı yapılır.

Birinci Başkan, birinci başkanvekili veya daire başkanı seçilmek isteyenler seçim gününden önce yazı ile Birinci Başkanlığa başvurabilecekleri gibi, ilk seçim gününde oylama başlamadan önce sözlü olarak adaylıklarını koyabilirler.

Birinci Başkanlıkça oylama başlamadan adayların ad ve soyadları üyelere duyurulur.

Seçimler, Birinci Başkanlıkça belli edilen gün ve saatte yapılır. Çalışma saati sonuna kadar seçime devam olunur. Seçim bir günde sonuçlanmazsa, onu izleyen çalışma günlerinde sonuç alınmaya kadar adaylar arasında oylama devam eder.

Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanlarının görev süreleri

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sonuçlanmazsa, onu izleyen çalışma günlerinde sonuç alınıncaya kadar adaylar arasında oylama devam eder.

Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanlarının görev süreleri dört yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Yeni seçim yapılınca kadar eski başkanlar görevlerine devam ederler.

Herhangi bir nedenle boşalan başkanlıklar ile yeniden bir daire kurulması halinde onbeş gün içinde seçim yapılır.

Birinci Başkanvekilleri ile daire başkanlarının kıdemini tespitinde, Yargıtay üyeliğindeki kıdem esas alınır.”

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı V.

A. Aksu

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı V.

B. Atalay

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

dört yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Yeni seçim yapılınca kadar eski başkanlar görevlerine devam ederler.

Herhangi bir nedenle boşalan başkanlıklar ile yeniden daire kurulması halinde onbeş gün içinde seçim yapılır.

Birinci Başkanvekilleri ile daire başkanlarının kıdemini tespitinde, Yargıtay üyeliğindeki kıdem esas alınır.

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunla yapılan değişiklikler halen devam etmekte olan seçimlere de uygulanır.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

